

TARYBINIS Rokiškis

**Regyvuoja Geguzes Pirmoji — pasaulio
darbo žmonių kovinių jėgų apžiūros diena,
visų šalių darbininkų brolybės diena!**

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. k-to Organas

(Iš VKP(b) CK žūkių 1949 metų Gegužės Pirmajai)

Nr. 50 (659) | 1949 m. gegužės 1 d. | Kaina 20 kp.

Tarptautinė darbo žmonių šventė

Gegužės Pirmoji — visų šalių darbe žmonių kovinių jėgų apžiūros diena. Tarybinė liaudies sutinka tą didžiąją tarptautinę šventę naujomis puikiais pergalėmis. Auga ir stiprėja mūsų Tėvyne's jėgos ir jos galia. Aukštais tempais auga mūsų pramonė, nenukrypstamai didėja pramonės produkcijos gamyba. Sparčiai atkuriamas ir vystosi mūsų žemės ūkis. Vis labiau ir labiau kyla mieste ir kaime darbo žmonių gyvenimo lygis. Didžioji šalis, sukūrusi socializmą ir sėkmingai einanti į komunizmą, rodo visai žmonijai kelią į tautų laimę.

Tarybinė liaudies, didžiūdamasi savo reikalo didingumu, išėsi į Gegužės Pirmosios demonstraciją, apgaubta pasaulinių istorinių pergalų, neužmirštamų žygių šlovės. Jos vėliavose įrašyti žodžiai meilės ir atsidavimo bolševikų partijai, didžiajam vadui ir mokytojui draugui Stalinui, visų mūsų pergalų organizatoriui ir įkvėpėjui.

Gegužės Pirmosios šventė vyksta įtemptomis laukė darbų dienomis. Kolektyvinių ūkių valstiečiai ir valsvietės, MTS ir tarybinių ūkių darbininkai ir darbininkės, žemės ūkio specialistai daro viską tam, kad visokeriopa pakeltų kultūrų derlingumą, padidintų technikinių kultūrų gamybą, ypatingai medvilnės, cukrinių runkelių, linų — liginėlių, kanapių, daugiametę žolį.

Šalies stepių ir miškingų stepių europinės dalies rajonuose prasidėjo miškininkas puolimas prieš sausrą — sodinami miško apgynimo ruožai, kuriame įvenkiniai ir vandens rezervuarai, įvedamos žaizininės sėjomainos. Kolektyvinių ūkių valstiečiai, tarybinių ūkių darbininkai, žemės ūkio specialistai su entuziazmu sutiko partijos ir vyriausybės nutarimą dėl trimečio plane gyvulininkystei išvystyti. Išsprendę grūdų problema, Tarybų šalies žemdirbiai padės vises pastangas gyvulininkystei

išvystyti, siekdami trumpiausiu laiku sukurti mūsų šalyje visų gyvulininkystės produktų gausumą.

Bolševikų partija, tarybinė vyriausybė sukūrė visas sąlygas tam, kad pasiektų naujus stambius laimėjimus išvystant socialistinį žemės ūkį. Kasmet pramonė teikia kaimui vis daugiau žemės ūkio mašinų ir įrankių. Kuo geriausiai išnaudoti tą turtingą techniką — kovinis mechanizatorių uždavinys.

Pavyzdinai įvykdyti sėją — reiškia duoti šaliai daugiau duonos, daugiau pieno, mėsos, riebalų, daržovių ir produktų. Gegužinės socialistinės lenkynės apėmė visą šalį, pasiaukojantis patriotų darbas atneš pulkiausius vaisius.

Šiais metais visų šalių darbe žmonės sutinka Gegužės Pirmąją socializmo ir demokratijos jėgų augimo, kovos prieš naujo kero kurstytojus — Anglijos — Amerikos imperialistus sąlygomis. Tarybų Sąjunga žygiuoja visos priešakinės žmonijos avangarde, kovodama dėl tvirtes taikos, dėl liaudies demokratijos. Su broliško solidarumo jausmu seka tarybiniai žmonės Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos, žygiuojančių socializmo keliu, laimėjimus.

Tarybinė liaudies stūmčia karštą linėjimą visoms tautoms, vedančioms tautinę išvaduojamą kovą prieš savo engėjus.

Tarybinė liaudies sveikina tvirtą visų šalių ir kontinentų tautų pasiryžimą kovoti prieš kero kurstytojus.

Gegužės Pirmosios dieną visose pasaulio darbo žmonių širdys nukreiptos į didįjį Staliną, kurio vardas įkvėpė kovoti dėl tautų laimės.

Tegyvuoja didžioji Tarybų Sąjunga — patikima taikos ir saugume tvirtė, tautų laisvės ir nepriklausomybės tvirtovė!

Tegyvuoja didžioji bolševikų partija, Lenino — Stalino partija, kovose užgrūditas tarybinės liaudies avangardas, mūsų pergalų įkvėpėjas bei organizatorius!

Su Lenino vėliava, Stalinui vadovaujant, pirmyn, į komunizmą pergalę!

Šlovė didžiajam Stalinui!

Tegyvuoja didžioji bolševikų partija, Lenino — Stalino partija, kovose užgrūditas tarybinės liaudies avangardas, mūsų pergalų įkvėpėjas ir organizatorius!

(Iš VKP(b) CK žūkių 1949 metų Gegužės Pirmajai)

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Vakar Vilniuje Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume Pirmininkas drg. J. Paleckis įteikė apdovanojimus vyriausybinis ordinas ir medalius.

Drg. drg. ŽMIEJAUSKUI ir MIKLUŠIUI buvo įteikti Lenino ordinas ir „Plautuvo ir Kąjo“ aukso medaliai. Lenino ordinas įteiktas taip pat Pakruoje sėklininkystės tarybinio ūkio grandininkai J. BORISOVAI, Leonelio vešlinės kiaušinininkystės tarybinio ūkio grandininkai ST. OZARINSKUI, Tauralkio vešlinės kiaušinininkystės tarybinio ūkio grandininkai O. TIMOFIEJEVAI ir Juodkiškio tarybinio ūkio grandininkai A. EIMONTUI.

Aštuoniems žmonėms, jų tarpe Kaino—Gražionių tarybinio ūkio grandininkai J. VAIŠVILAI, Pakruoje sėklininkystės tarybinio ūkio grandininkai J. VYČIUI, Aštriosios Kirsnės tarybinio ūkio grandies darbininkai V. LIPSKIUI ir kt., įteiktas Darbe Raudonosios Vėliavos ordinas.

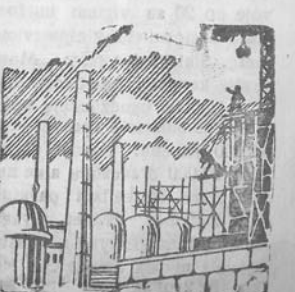
Medalis „Už darbe šaukumą“ įteiktas aštuoniolikai tarybinių ūkių darbininkų.

Penkeliolikai tarybinių ūkių darbininkų įteiktas medalis „Už pasižymėjimą darbe“.

Drg. drg. Žmiejauskas, Miklušis, Ozarinskas ir kiti dėkojo partijai ir vyriausybei už aukštus apdovanojimus ir rūpinimąsi darbo žmonėmis. Jie pasižadėjo dėti visas pastangas ateietyje dirbti dar sėkmingiau ir pasiekti dar didesnių laimėjimų savo darbe.

Apdovanojimus sveikino Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume Pirmininkas drg. J. Paleckis.

Lietuvos KP(b) Centre Komiteto vardu apdovanojimus pasveikino LKP(b) CK sekretorius drg. A. Trefimovas.

TEGYVUOJA MŪŠŲ DIDŽIOJI TARYBINĖ TĖVYNĖ - MŪŠŲ ŠALIES TAUTŲ DRAUGYSTĖS IR ŠLOVĖS TVIRTOVĖ!

(Iš VKP(b) CK žūkių 1949 metų Gegužės Pirmąją)

Gegužės Pirmąją sutinkant

1939 m. gegužės 1 d. visa buržuazinė Lietuvos spauda paskelbė žaungume departamentą provokatorių sufabrikuotą komunikatą: „Lietuvos komunistų partija galima laikyti nebeegzistuojančia“. Ką norėjo apgauti Smetonos sargybiniai gestapo samdiniai skučiai ir poviliačiai? Komunistų partijos požeminiai smėgialai nekartą buvo sudrebinę melo, išdavystės ir kruvino masių išnaudojimo karalystę, kuriai buržuaziniai juokdarai priklįjavo „Nepriklausomos Lietuvos“ etiketę. Buržuazija ir jos sargybiniai šunes gerai atsiminė ir Suvalkijos neramumus, ir 1936 metų visuotinį streiką. Neveltai pulkai polieininkų šturmuodavo kiekvieną stogą, kuriame Gegužės Pirmąją pasirodydavo raudonoji vėliava — nematomas galingos armijos perspėjamasis ženklas. Skelbdami kiekvienos Gegužės Pirmosios progą komunikatus, tiek kvalius, kiek ir melagingus, apie komunistų partijos „nusilpimą“ bei „nykimą“, tautos budeliai norėjo apgauti tik save: jie puikiai žinojo, kad artėja audra.

Mūsų šalyje tapo kilnia tradicija sutikti Gegužės Pirmąją laisvojo darbo didvyriškais žygiais. Kuo buržuazinė Lietuva sutiko Gegužės Pirmąją prieš dešimt metų? Mes nekabėsimės apie kulkas ir durtuvus, paleistus prieš darbo žmones. Prieš mus — tuometinė buržuazinė spauda. Iš jos puslapių dvelkia buržuazinės santvarkos pilnutinio bankrutavimo pripažinimas. 1939 m. balandžio 22 d. vienas šlykščiausis buržuazinės Lietuvos laikraštėlis „Klerikalinis XX Amžus“ ne iš gero gyvenimo buvo priverstas rašyti: „Dėl uždario mažumo širdis gyvena nuolatiniuose nepritekčiuose, purviniuose ir pašarpuosiose bakūžėse, negali naudotis medicinos pagalba, negali savo vaikams suteikti savistovaus gyvenimo, negali priaugnciai kartai duoti pakankamai maisto medžiagų... Šiandien ūkininkų maset yra gal net sunkiau gyventi, kaip nepriklausomybės pradžioje, ir metai iš metų tie sunkumai darosi labiau komplikuotiškėsi“.

Buožinės „Lietuvos Žinios“ lyg ir papildė tą Lietuvos kaimo katastrofinės padėties pripažinimą keliais skaičiais apie „kultūrą“, kuri klestėjo Lietuvoje po 20 su viršum buržuazinių nacionalistų viešpatavimo metų. Štai ką jos rašė: „Mūsų krašte kasmet teliamis sprendžia apie 120.000 baudžiamaųjų būjų. Pas mus suimama kasmet apie 12.000 asmenų. Kasmet esama apie 60.000 pranešimų apie nusikaltimus. Neskaitant pavaiškių žudymo, kasmet įvyksta apie 150 žmogžudysčių, o pastaraisiais metais tas skaičius siekia iki 250“.

Buržuaziniai budeliai norėjo

pasmaugti komunistų partiją represijomis, bet visa jų politika tik labiau telkė apie ją liaudies mases. Balleiği smetoninės žvalgybos vairotojai Gegužės Pirmosios komunikatuose skelbė komunistų partiją „nebeegzistuojančia“, bet „nebeegzistuojančioji“ partija, plačiųjų liaudies masių remiama, vis sparčiau žengė į valdžią. Pankos apimtas federantų laikraštėlis „Darbininkas“, nenerėjęs pasiguosti Poviliačio komunikatu, elintame baimės priepuolyje rašė: „Atstuk tik keletą žingsnių į šalį nuo iškilmingai vaikštinėjančio povileininko, ir tuoj išgirsi, pajusi ir pamatysi komunistų darbą“.

Visa tai buvo 1939 metais. Mes manome, kad ne prae šiai tai prisiminti 1949 metais, kai mes ketvirtą kartą pokariais metais švenčiame mūsų laisvąją Gegužės Pirmąją.

Palyginti trumpas laikas praėjo nuo tos dienos, kai pradėję karą audra. Daug kur į mus savo akimis dar žiūri griuvėsiai. Bet kelias, kurį mes išėjome per tuos kelis metus, liudija apie mūsų didingą žygi į didingą ateitį.

Buržuaziniai nacionalistai per daugiau kaip 20 metų „kėlė“ Lietuvos pramonę. Rezultate 1939 metais jų valdomoje Lietuvoje buvo iš viso 31.689 darbininkai. Daugiau pusė jų dirbo „monėse“, kurios turėjo mažiau kaip po 5 žmones. Šie skaičiai rodė visišką buržuazijos neugebėjimą vystyti krašto pramonę. 1947 m. turėjome respublikoje jau 60.000 darbininkų. Tuo būdu per dvejis tarybinius pokarinius metus buvo padvigubintas Lietuvoje tas darbininkų skaičius, kurį kraštas pasiekė per daugiau kaip 20 metų buržuazinės valdžios.

Kai mes minėjome 1945 metų Gegužės Pirmąją, didžioji dalis Lietuvoje fabrikų gulėjo hitlerininkų ir jų lietuviškųjų ūkų paliktuose griuvėstuose. Šiandien Lietuvos pramonės produkcija jau pasiekė prieškarinį lygį. Didžioji staalinė penkmečio programa atgaivina karu nuolokotą Lietuvos žemę, ir pirmieji jos įvykdymo rezultatai ryškia šviesa nušviečia tą kelią, kuriuo dar žygiuosime ryt.

Buržuaziniai nacionalistai veisė Lietuvoje dvarininkus ir stiprino buožes. Vien tik Žemės Bankas per metus nuvarydavo nuo žemės iki 3000 valstiečių šeimų. Tuo pačiu metu buožems premijuoti buržuazinė valdžia kasmet išleisdavo iki 25 milijonų litų. Buržuazinė valdžia ne tik organizavo varžytynes valstiečiams nuo žemės nuvaryti, bet ir finansavo buožes ir dvarininkus, kurie grobė kaimo dirbančiųjų žemę. Laikydams savo kruvines rankose varžytinių ryškė, Smetonos ministras pirmininkas dvarininkas Merkys 1940 m. balandžio mėn. pareiškė „Pieno-centro“ suvažiavime: „Mūsų ūkininkai tvirtai prisirišę prie savo žemės, prie savo nuosavybės“. Merkiams ir panašioms gaivalams žemės nuosavybė reišė buožių, dvarininkų nuosavybę ir jų pačių prisigrobtus dvarus. Ką buržuaziniai nacionalistai davė milžiniškai darbo valstiečių masei, išskyrus skurdą ir tamsą? Mūsų valstiečiams, kurių produktus Lietuvos buržuazija pusdykiai parduodavo Anglijos turtuoliams, pienas ir sviestas buvo nepasiekiamas svajonė. Savo dainose jie dainuodavo: „Kad tų litų būt kaip šieno, patis aš gerčiau baltą pieną, dar turėčiau sviesto, sūrio ir kilbasos ant keptarė“.

Tarybinė valdžia parodė darbą valstiečiams, kad jiems yra kelias į naują gyvenimą, į kultūrą ir laimę. Tai — kolektyvinių ūkių kelias. Neseniai Štalių apskrityje Meškuičių miestelyje įvyko Lietuvos mokslininkų konferencija, kurioje greta mokslo darbuotojų dalyvavo šimtai kolektyvinių ūkių valstiečių. Mekslininkai pasakojo žemdirbiams, kaip vystyti kolektyvinių ūkių gamybą moksliniais pagrindais. Kada galėjo užgūtas darbo valstietis buržuazinėje Lietuvoje susidurti su tokiais materijomis, kaip agrotechnika, žalielinė sėjomaina, agrobiologija, gamybos planavimas? Kolektyviniai ūkiai ne tik atveria darbo valstiečiams kelią į gerovę. Jie išpiečia jo akiratį, sužadina jame kūrybines jėgas, kurias buvo sukeusęs amžių vargas. Valstietis, anksčiau užsidaręs savo ūkelyje ir savo skurde, dabar tampa plačios šiuolaikinės gamybos planuotoju ir jos dalyviu, priešakinio agrotechninio mokslo skiepytoju, naujos technikos nešėju.

Dar tik prieš 10 metų fašistinis „tautos atstovas“ staugė smetoniniam seime: „Kaimui reikia piemenų, pusmergių, puserbalių, bernų ir mergų, bet ne gimnazistų“. Tai buvo pretendentių lietuviškų vergvaldžius „programa“ kaimo dirbančiųjų vergovei ir tamsai jamžinti. Šiandien pas mus nėra daugiau nei kaimo bernų ir mergų, nei buržuazinių „tautinių“ išgamų, siekusių paversti Lietuvą savo asmeniniu dvaru. Šiandien mūsų kaimui reikia milžiniškų masių aukštai raštingų žmonių. Jam reikia dešimčių tūkstančių žmonių tokioms kvalifikacijoms, apie kurias mūsų darbo valstiečiai anksčiau ir svajoti negalėjo. Kaimui reikia žmonių gamybos planavimui ir agrotechnikai prigydyti, ir naujai mašins technikai valdyti, ir kultūras židiniams vadovauti. Jame vyksta didžioji revoliucija, kuri iš pagrindų pakeis ne tik visuomeninio gyvenimo ir gamybinio darbo formas, bet ir iškels valstiečius į naują kultūrą ir pagražins jų gyvenimą naujais horizontais.

Mes sutinkame Gegužės Pirmąją didžiais laimėjimais ir didžiomis viltimis. Mes žinome, kad laimė pati ateitina. Ją reikia iškovoti sunkiu darbu ir įtemptomis pastangomis. Ją reikia iškovoti įveikiant sudėtingas kliūtis, kurių tiek daug vykdam didžiuosius revoliucinius pertvarkymus. Bet mes žengiame tikruoju keltu, kurį Stalinis genijus nušviečia visai žmonijai. Ir šis kelias veda į vieną tikslą — į darbo žmonių laimę.

L. Raitėnas

! komunos gegužė!

Su žibuoklėm, pavasario vėju,
Nusegsitytom purienų lankom
Vėl Gegužės Pirmieji atėjo
Vėliavom padabintom kasom.

Viešnią lauką ilgal pasitikti
Į gatves išžygiavo kolonos,
Ir išskrido daina, lyg paukštytė,
Iš krūtinų šimtų, milijonų.

Ryž'o tonų sparnais ji plesvojo,
Tvirtu mostu mesavo ranka.
Žengė armija liaudies į koją,
Žengė Darbas, Kūryba, Taika.

Viešas tiklas širdy ir plaka
[tuos —
Jis už saulę žerėjo skatėčiau —
Su didtagais spartuoliškais ra-
[tais
! komunos gegužę greičiau!

Gegužinių

soclenktynių pirmūnai

APALAINIS JONAS, fabrike „Nemunas“ audėjas—stachanovininkas, gamybines normas išpildęs 134 proc.

DEKSNYS JULIUS, pramkoperacijos artelės „Pergalė“ šaltkalvis—spartuolis, gamybines užduotis išpildęs 155 proc.

AGĖJEVA KATRĖ, Pramkombinauto audėja—spartuolė, gamybines normas išpildanti 128 proc.

ŠARKAUSKAS VLADAS, fabrike „Nemunas“ stachanovininkas—racionalizatorius, sukonstruktavęs sukimo vaterio kilnojama stalų naujus žiedus. Racionalizacija į metus duoda apie 20 tūkstančių rb ekonomijos.

DEINERAS ANTANAS, Pramkombinauto darbininkas—stachanovininkas, gamybines normas išpildęs 186 proc.

TURKUS VILHELMAS, pramkoperacijos artelės „Pergalė“ balsiuvis — spartuolis, gamybines užduotis išpildęs 150 proc.

DAGYTĖ ROŽĖ, fabrike „Nemunas“ metėja—stachanovininkė, gamybines normas išpildanti 146 proc.

GALVANAUSKAS BRONIUS, fabrike „Nemunas“ vyr. mechanikas, racionalizatorius, sukonstruktavęs kūryklą, priitaikytą durpėms kurenti. Racionalizacija į metus duoda virš 11 tūkstančių rb ekonomijos.

TURČINSKAITĖ MARĖ, fabrike „Nemunas“ špultuotoja — spartuolė, gamybines normas išpildanti 135 proc.

DANILEVIČIUS ALFONSAUS, fabrike „Nemunas“ audėjas—spartuolis, gamybines užduotis išpildęs 128 proc.

A. S. Puškino veikalus nagrinėja Rokiškio Suaugusių gimnazijos literatų būrelis. Platu pranešimą meseniai įvykstante būrelio susirinkime apie Puškino padarė VII kl. moksleivis drg. Daščio-
ras, o kūrybą išnagrinėję Gri-
klienai.

B. BALTRŪNAS,
Literatų būrelio pirmininkas

Vakarą suruošė Obelių v. Kreščiūnų apylinkės jaunimas Gumbiškų pradinėje mokykloje. Buvo pastatyta Gogolio trijų veiksmų komedija „Vedybos“. Veikalą režisavo mokyt. Idaitė.

M. Antanavičius

VLKJS XI suvažiavimo nutarimus nagrinėja Rokiškio I-šios gimnazijos moksleiviai. Šiuo reikalu pranešimus padarė gimnazijos pirminės komjaunimo organizacijos sekretorius drg. Melius ir komjaunimui drg. Pulul-
kis, Pautienis, Juodelė. Ryšium su VLKJS suvažiavimu nutarimų sėkmingu įgyvendinimu buvo priimti atitinkami įsipareigojimai. **H. Kalvaitis**

Gerai veikia meno savi-veiklos ratelis Panemunėlio miestelyje, vadovaujamas mokyt. **A. Govedo.** Ratis susideda iš 14 narių. Ypač stropiai dirba būrelio nariai drg. drg. Jurge-
lionytė, Krisiukaitė, Aleksiūnaitė, Jasinevičius, Marcijonas ir Mikulėnas. Būrelio nariai jau pastatė „Laimė“, „Voratininkai plyšta“, „Marcia“ ir eilę kitų veikalų. Už gautą pinigų būrelis įsigijo eilę inventorius reikmenų. **P. Breskys**

Istorikų būrelio narių susirinkimas įvyko Rokiškio II-je gimnazijoje. Drg. drg. Kišūnaitė, Aleksiūnaitė ir Pu-
pelytė skaitė po referatą, o bū-
relio globėja mokyt. Varkalytė išsamiau supažindino moksleives su LKP(b) VI suvažiavimo nutarimais.

LAUŽADYTĖ,

Istorikų būrelio pirmininkė

K. A. TIMIRIAZEVAS

Š. m. balandžio mėn. 28 d. suėjo 29 metai nuo garsojo tarptautinio botaniko, mokslinės žemdirbystės kurėjo K. A. Timiriazevo mirties.

Klimentas Arcađjevičius Timiriazevas gimė 1843 m. gegužės mėn. 22 d. Peterburge. Pradinį mokslą Timiriazevas gavo namuose. Didelės įtakos A. Timiriazevui padarė jo vyresnysis brolis, sutelkęs jam pradinį žinių iš chemijos ir botanikos.

1861 m. Timiriazevas jau universitete. Čia jaunasis studentas įėjo į revoliuciniai nusitikusių studentų aplinką, kur išgarsdavo didžiųjų rusų demokratų — Černyševskio, Dobroliuhovo, Bielinskio atstingus pasisakymus prieš supuvusią carizmo santvarką. Todėl jaunasis mokslininkas su pasišlykštinimu ėmė žiūrėti į tamsią caro Nikolajaus vienvaldybę.

1866 m. Timiriazevas baigė fizikos — matematikos fakulteto gamtos skyrių ir gavo mokslinį kandidatų laipsnį ir aukso medalį. Vėliau buvo pasiūstas į užsienį profesoriaus vardui įgyti ir dirbo dvejus metus pas to meto žymiausius mokslininkus — botanikos žinovus.

Grįžęs iš užsienio, Timiriazevas buvo pakviestas į Petrovskio — Razumovskio Žemės Ūkio Akademiją Maskvoje botanikos dėstytiui.

K. A. Timiriazevas, daugiau kaip dvidešimt metų profesoriaudamas Žemės Ūkio Akademijoje ir Maskvos universitete caro režimo sąlygomis, nuolat kovojęs prieš carizmą, ko išdavoje buvo iš Žemės Ūkio Akademijos pašalintas.

Nuo pat pirmųjų Spalio socialistinės revoliucijos dienų Timiriazevas stėjo Tarybų valdžios pusėn ir visą savo veiklą paskutiniais gyvenimo metais paskyrė jaunai tarybinei valstybei.

Jis vadovavo dideliame darbe pirmojoje pasaulioje socialistinėje Akademijoje, buvo Maskvos Tarybos narys ir Valstybinis Mokslinės Tarybos prie Švietimo Liaudies Komisarato narys. Pirmaisiais revoliucijos metais jis parašė eilę straipsnių tikram liaudies mokslui ir tarybinei demokratijai apginti.

Fotosintezę, kurios teoriją sukūrė Timiriazevas, yra svarbiausia augalų fiziologijos dalis. Fiziologija — tai mokslas apie augalų organizmo gyvybinius reiškinius, ir to mokslo pagalba galima sąmoningai valdyti augalų gyvenimą. Štai problemai išspręsti jis paaukojo 35 savo gyvenimo metus.

1920 metais Timiriazevas išleido garšųjį savo veikalą „Mokslas ir demokratija“, už kurį gavo asmeninę V. I. Lenino padėką.

K. A. Timiriazevas mirė 1920 metais, sulaukęs 77 metų amžiaus.

Timiriazevas įėjo į istoriją ne tik kaip mokslininkas, bet ir kaip kovotojas dėl žmonijos laimės. Didžiausias jo mokslinis įnašas, jo sumanymai nenuėjo veltui.

Mokslas ir žemdirbystė, apie kurias mums pasakoja Timiriazevas, darbar duoda mūsų šalyje pasaulinius derlių rekordus.

J. Vaitukas

MASKVA. A. S. Puškino vardo dalies meno muziejus. Foto D. Borisovo

TASS'o spaudos klisė.

A. S. Puškinas

ROMANSAS

Palaukėm, po dienos lietingos,
Mergaitė slankiojo liūdnai
Ir vatsių meilės nelaimingas
Ant rankų mešėsi įnai.
Laukai ir girios jau sapnavo
Tyloj paskendusios giliai,
Ir ji tamsoj skubiai žingsniavo,
Aplink datydamas baliaiai.

Tarp svetimų vaikų liūdesi,
Nemielas, svetimas visiems
Ir iki galo pavydėsi
Draugams, motulių mylimiems...
Nejaukią vienumą patirsi,
Prakeikst dailią tu pikta!,
Ir baisų priekaištą išgirsi...
Atleisk, atleisk tu man už tai!

Ir į nekaltą padarėjį
Ji žvilgsnį atkreipė liūdnai —
„Miegi tu, mano mažutėli,
Tu mano skausmo nežina!
Tu nubusi, tu verkai, šauksi,
Bet nepriglausiu aš sūnaus,
Tu imsi verk, bet nesulauksi
Motulės bučinio švelnaus...“

Miegi tu! Leisk dar pamatyti,
Tave pažint tyloj nakties,
Vai, leisk, dar leisk, mielas mažyti,
Tave prispaust dar prie širdies...
Tik, nelaimingas, nesuklyki,
Tave bučiuoju skubinau,
Tave palaiminsiu dar sykį,
Ir — jau sudieu tau amžinau!“

Rankytėm veltui tu vilosiai,
Akis atverdama guviai,
Manęs tu niekad nežinaisi,
Bet neužmiršiu aš tavėsi!
Suteiks pastogę svetimieji
Ir tars tau: „Svetimas esi!“
Tu klaus: „Kur gi artimieji?“
Bet jų tu niekad nerasi!..“

Bet štai išsaele ten už miško
Mėnulis apšvietė liūdnai,
Mergaitė dar labiau išblyško
Ir nusukubėjo ten įnai.
Ji ten ir kūdikį paliko,
Prie slenkščio durų svetimų,
Ir slaubo apimta, išnyko
Rūkuos pilkųjų sutemų...
Vertė K. Pr. Inčiūra

Aukščiau pakelkime socialistinių lenktynių vėliavą

Lygiai prieš 20 metų, 1929 m. balandžio 29 d. VKP(b) XVI konferencijoje, patvirtinusi istorinį pirmąjį stalininio penkmečio planą, kreipėsi į visus Tarybų Sąjungos darbininkus ir darbe valstiečius su raginimu išvystyti gamyklase, fabrikuose, kasyklose, geležinkeluose, kolektyviniuose ir tarybinuose ūkiuose socialistines lenktynes dėl penkmečio plano įvykdymo. Tame krepimėsi buvo nurodyta, jog „lenktynės ir penkmetis neatjungiamai susiję savo tarpe“, jog socialistinės lenktynės yra galinga priemonė masių iniciatyvai sukelti ir organizuoti.

Partijos paraginimas išjudino didžiausias liaudies jėgas. Tes jėgos, Lenino — Stalino partijos organizuotos ir vadovaujamos, sulėmė stalininių penkmečių pergalę.

mė kiekvieną naują darbininkų klasės ir valstiečių darbe entuziazmo pasireiškimą, kruopščiai puoselėjo ir auklėjo puikius gamybos novatorių kadrus. Socializmo pergalė, naujos technikos sukūrimas, liaudies materialinės ir kultūrinės gerovės augimas atvedė į stachanovinį judėjimą — aukščiausią socialistinių lenktynių formą, kuri yra „gyvybingiausias ir nenugalimas mūsų laikų judėjimas“ (J. Stalinas). Stachanovinis judėjimas atvėrė kelią į tokią kultūrinį technikinį darbininkų klasės pakilimą, kuris užtikrina aukštą darbo našumą, plataus vartojimo reikmenų pertekliaus sukūrimą.

Pokarinio stalininio penkmečio metais socialistinės lenktynės įgijo mūsų šalyje dar didesnę užmojų. Leningradiečių iniciatyva visa Tarybų valsty-

nie stalininio penkmečio įvykdyme per ketveris metus. Atsirado naujos lenktynių formos: lenktynės dėl viršumplaninių sankaupų, dėl apyvartinių lėšų apyvartos paspartinimo, dėl puikios kokybės brigados vardo ir kitos.

Visos liaudies kovėje dėl stalininio penkmečio įvykdymo pirmą laiką aktyviai dalyvauja ir Lietuvos darbe žmonės. Respublikos pramonė viršija savo gamybinės užduoties. Šių metų pirmojo ketvirčio planas įvykdytas 106 proc. ir kovo mėnesio — 113 proc. Pastektas pramonės produkcijos padidėjimas per ketvirtį 39 proc., palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu.

Laimėjimai, pasiekti vystant valstiečių iniciatyva socialistinio darbininkų ir valstiečių pasiaukojančio darbo, jų politinio ak-

publikoje yra žinomi stachanovinių varda: chrome apdirbimo būrė drg. Bilenkevičiaus, avatorinių brigadų ir lauko brigadų sukūrėjas Gelerio, miško kirtėjo drg. Budriko, popieriaus fabriko darbininkės Pašukovienės, tekintojo Liudo Steponavičiaus, traktorininko Žemaičio ir daugelio kitų, baugusių įvykdyti antrąjį penkmečio užduotį. Visa Lietuva didžiuliais aukšto derliaus meistrais drg. drg. Pranu Žmejausku ir Antanu Mikluštu, kuriems suteiktas aukščiausias ir garbingiausias Socialistinio Darbo Didvyrio vardas, Respublikoje platų užmojų įgijo lenktynės dėl puikios kokybės brigados vardo. Vien tik Lengvosties pramonės ministerijos įmonėse tase lenktynėse dalyvauja apie 300 brigadų.

Kėdainių kolektyvinių ūkių lenktynės, pasiekti vystant valstiečių iniciatyva socialistinio darbininkų ir valstiečių pasiaukojančio darbo, jų politinio ak-

ir tarybinių ūkių darbuotojų sluoksnius. Dešimtyje MTS traktorinių brigadų ir lauko brigadų Štauliu, Jurbarko, Švenčionių ir kitose apskrityse pradėjo lenktyniauti dėl puikios kokybės brigados vardo.

Socialistinės lenktynės tapo pagrindiniu tarybinės liaudies metodu kovojant dėl komunizmo sukūrimo mūsų šalyje. Dar jasi aukšto derliaus meistrais drg. drg. Pranu Žmejausku ir Antanu Mikluštu, kuriems suteiktas aukščiausias ir garbingiausias Socialistinio Darbo Didvyrio vardas, Respublikoje platų užmojų įgijo lenktynės dėl puikios kokybės brigados vardo. Vien tik Lengvosties pramonės ministerijos įmonėse tase lenktynėse dalyvauja apie 300 brigadų.

Kėdainių kolektyvinių ūkių lenktynės, pasiekti vystant valstiečių iniciatyva socialistinio darbininkų ir valstiečių pasiaukojančio darbo, jų politinio ak-

Broliškas sveikinimas tautoms, kovojančioms dėl demokratijos ir socializmo pergalės!

(Iš VKP(b) CK žūkių 1949 metų Gegužės Pirmajai)

Prancūzijos komunistų partijos politinio biuro atsišaukimas

PARYŽIUS, balandžio mėn. pateiktinio diena, bet taip pat 28 d. (TASS). Morisui Torezui pirminkautas, balandžio 27 d. įvyko Prancūzijos kompartijos politinio biuro posėdis, skirtas Gegužės Pirmosios šventei.

Paskelbtame atsišaukime politinis biuras ragina darbo žmones masiškai dalyvauti Gegužės Pirmosios — kovos dėl duonos, laisvės ir taikos tradicinės demonstracijose, kurias organizuoja visuotinė darbo konfederacija.

Gegužės Pirmoji, pasakyta atsišaukime, bus ne tik kovos dėl darbo žmonių reikalavimų

Uoleso agitacinė kelionė po Ameriką taikai ginti

NIJORKAS, IV. 29 d. (TASS). Uoleso agitacinė kelionė po Jungtines Valstybes taikai ginti, kurios metu jis ketina aplankyti 15 stambiausių miestų, prasidėjo banketu, organizuotu Njuorke balandžio 27 d. vakare. Bankete kalbas pasakiusieji Italijos senatorius socialistas Džua ir Anglijos parlamento narys leiboristas Hatčinsonas demaskavo Šiaurės Atlanto paką ir Maršalo planą, kaip karą įrankius, ir ragino pasaulio tautas aktyviai kovoti už taikos išsaugojimą ir demaskuoti karą kurstytojus.

Pareiškęs, kad Italijos socialistų partija pilnintai solidari su tarybine liaudimi, Džua pasakė, kad Italų tauta stoji prieš de Gasperio vyriausybę todėl, jog ta vyriausybė remia Atlanto paką, kuris „Italijai reiškia grėžimą į karinę ekonomiką, karinės pramonės reorganizavimą su visais iš to kylančiais praigaistingais padariniais“. Kaip pavyzdį, Džua nurodė „Fiato“ firmos fabriką Turuje, kuris turėjo gaminti žemės ūkio mašinas, bet vietoje to šiuo metu ruošiasi gaminti ginklus.

Po to kalbėjęs leiboristas Hatčinsonas pareiškė, kad Maršalo planas įgalina Jungtines Valstybes kontroliuoti kitų šalių ekonomiką ir ypač Anglijos ekonomiką. Jis pareiškė tautai: „pakelti savo proteato balsą prieš mūsų dabartinio žengimo keliu į karą nusikalstamą beprolystę“.

Sukurtas Vokietijos jungtinis taikos šalininkų komitetas

PARYŽIUS, IV. 28 d. (TASS). Pasibaigus Pasauliniam taikos šalininkų kongresui, Paryžiuje įvyko to kongreso delegatų nuo Rytų Vokietijos ir Saaro visuomeninių organizacijų jungtinis pasitarimas, kuriame dalyvavo Bizonijos visuomeninių organizacijų atstovai. Tame pasitarime buvo nutarta sukurti jungtinį taikos šalininkų komitetą, kuris koordinuos taikos kovą visoje Vokietijoje.

Pasitarime buvo išriktas biuras iš 6 žmonių: trijų tarybinės zonos delegacijų, dalyvavusių kongrese, atstovų, dviejų Saaro delegacijų atstovų ir vieno Bizonijos delegacijų atstovo. Pasak pranešimų, sukurtas biuras vėliau bus išplėstas ir jis pavirs Taikos šalininkų komitetu taikos šalininkų veiklai koordinuoti visoje Vokietijos teritorijoje.

(ELTA).

Trumpi pranešimai

„Belgijos sąjunga taikai ginti“ suorganizavo Bruselyje gausų mitingą, kuriame kalbėjo Belgijos delegatai Pasauliniam taikos šalininkų kongrese, o taip pat Vietnamo, Prancūzijos ir JAV delegatai. Kalbėtojai supažindino Belgijos socialistų gyventojus su nutarimais, kuriuos priėmė Pasaulinis taikos šalininkų kongresas.

Pas Lietuvos TSR kolektyvinių ūkių valstiečių, MTS darbuotojų ir žemės ūkio specialistų socialistinio lenkijavinimo iniciatorių. Kėdainių MTS traktorininkas drg. Andriejevas įsipareigojo savo ChTZ—NATI traktoriumi suarti 1.000 ha miškoto arimo.

Nuotraukoje: Drg. Andriejevo traktorius „Šviesos kelio“ kolektyvino ūkio laukuose.

J. Šapto nuotrauka

ELTOS spaudos klaidė.

LAIMĖJO STAMBIAS PINIGINES SUMAS

Tarybinės valstybinės paskolos atneša gyventojams milžinišką ir visokeriopą naudą. Mūsų socializmo šalies dirbantieji nuolat jaučia valstybinių paskolų, vaidinančių didelį vaidmenį šalies liaudies ūkio bei dirbančiųjų medžiaginio gerbūvio ir kultūrinio lygio pakėlime, kurybinę įtaką, naudą ir gumą.

Dešimtys milijonų tarybinių piliečių — obligacijų laikytojų — kasmet pagal jas gauna stambias pajamas, kurios išmokamos laimėjimų formoje.

Daugumas apskrities obligacijų laikytojų taipogi kasmet gauna žymias pajamas, kurios įleis išmokamos laimėjimų formoje.

Taip, pavyzdžiui, Juodupės valstijos valstietė Birtenienė Emilija pagal turinčias obligacijas laimėjo 1800 rb., apskrities Liaudies švietimo skyriaus inspektorius drg. Vainilūnas Jonas laimėjo 1200 rb., o Sveikatos apsaugos skyriaus darbuotojas, sanitarinis inspektorius Deksnys laimėjo net 10.800 rb. Panašių pavyzdžių, kuomet obligacijų laikytojai laimi stambias pinigines sumas, mūsų apskrityje yra apčiai.

Tarybinės valstybinės paskolos tarnauja liaudies interesams, komunizme pastatymo mūsų šalyje interesams.

Ig. Sirvydasevičius

„Tarybinio Rokiškio“ taurės krepšinio turnyru besiruošiant

Krepšinis yra vienas iš populiariausių sporto šakų Tarybiniuose Lietuvos. Jis pasižymi dideliu judrumu, reikalauja greitios orientacijos ir išvermės. Krepšinis — viena iš geriausių priemonių, ruošianti jaunimą būti išvermingu.

Tačiau ši sporto šaka mūsų apskrityje yra visiškai pamiršta. Iki šio laiko krepšinio kultūra tik Rokiškyje ir Obelių gimnazijoje. Netgi visų kitų gimnazijų centruose krepšinis niekada nebuvo kultivuojamas.

„Tarybinio Rokiškio“ redakcija, vykdydama LKP(b) VI-o suvažiavimo iškelto uždavinio keliant kūne kultūrą ir sportą, suprasdama sporto reikšmę, tikslu populiarinti krepšinio sportą bei išaiškinti stip-

riausias krepšinio komandas, paskyrė „Tarybinio Rokiškio“ taurės vyrų ir moterų krepšinio komandoms — apskrities turnyro nugalėtojams. Komjaunimo, tarybinių organizacijų ir sporto kolektyvų pareiga jau dabar nieko nedelsiant rengti bei tinkamai sutvarkyti turimas sporto aikštes ir su didžiausiu atsidėjimu aktyviai įsijungti į treniruotes, kad „Tarybinio Rokiškio“ taurės krepšinio vyrų ir moterų turnyras jau neužkliuptų nepasiruošusių. Dabar pradėjus ruoštis, mes galėsime atsiekti gerų rezultatų ir užtikrinsime skaitlingą dalyvavimą turnyre.

URBONAS, Apskritis K. k. ir sporto komiteto pirmininkas

TRUMPAI

(IŠ SKAITYTOJŲ LAIŠKŲ)

Žuvusių tarybinių karių kapus papuošė Obeliuose vietos gimnazijos V ir VI klasių moksleiviai, vadovaujami mokytojos Vitkevičienės. Takai buvo išbarstyti smėliu, pasodinta gėlių, o aplink kapines — medelių.

M. Antanavičius

•

Atsakingas redaktorius A. Fainblimas

KOLUMBIJOS KOMUNISTŲ PARTIJOS PAREIŠKIMAS

NIJORKAS, IV. 26 d. (TASS). Bogotoje einantis laikraštis „Klase Obrera“ paskelbė Kolumbijos komunistų partijos pareiškimą apie jos poziciją kilus karui prieš Tarybų Sąjungą.

Pareiškime pasakyta: „Kilus karui, mes, kaip ir visi komunistai, remisime armijas, kurios kovos prieš mūsų aršiausią priešą — Šiaurės Amerikos imperializmą. Tuo atveju Kolumbijos darbe žmonės bus Raudonosios Armijos ir naujų demokratijų armijų sąjungininkais. Mes, komunistai, būsimės vieningi ir stovėsime pirmoje linijoje kovos prieš elementus, kurie mūsų šalyje išduoda nacionalinius interesus, pajungia mūsų tėvynę JAV vyriausybės diktatūrai ir ketina pralieti mūsų darbininkų kraują už tuos, kurie yra taikos, pschaugos ir mūsų pačių tautos priešai“.

(ELTA).

PASIRENGIMAS ŠVĖSTI GEGUŽĖS PIRMAJĄ JAPONIJOJE

TOKIO, IV. 27 d. (TASS). Tokio radijo pranešimu, Japonijos profsąjungos ketina surengti Tokio Gegužės Pirmosios demonstraciją. Radijas praneša, kad sudarytas jungtinis komitetas Gegužės Pirmosios demonstracijai surengti, susidedantis iš 43 profsąjungų atstovų. Šis komitetas priėmė nutarimą sukurti vieningą darbininkų frontą Gegužės Pirmosios demonstracijai surengti ir pa-

nės bus Raudonosios Armijos ir naujų demokratijų armijų sąjungininkais. Mes, komunistai, būsimės vieningi ir stovėsime pirmoje linijoje kovos prieš elementus, kurie mūsų šalyje išduoda nacionalinius interesus, pajungia mūsų tėvynę JAV vyriausybės diktatūrai ir ketina pralieti mūsų darbininkų kraują už tuos, kurie yra taikos, pschaugos ir mūsų pačių tautos priešai“.

(ELTA).

Pasaulinio taikos šalininkų kongreso delegatų pranešimai prancūzų tautai

PARYŽIUS, IV. 28 d. (TASS). Pasibaigus Pasauliniam taikos šalininkų kongresui, daugelis prancūzų ir užsienio delegatų keliauja po Prancūziją ir sako gyventojams kalbas bei daro pranešimus apie kongreso rezultatus.

Ruane, nepaisant prefektūros draudimo, tūkstančiai miesto gyventojų susirinko į mitingą, kuriame kalbas pasakė Lenkijos profesinių sąjungų centrinės komisijos generalinis sekretorius Tadeušas Cvikas ir Libano visuomeninių organizacijų atstovas.

Mitinge Marselyje kalbas pasakė Albertas Kanas (JAV) ir Mohamedas Džeradas (Tunisai). Policija bergždžiai mėgino sukliudyti mitingą.

Rene mieste atskaitinį pranešimą padarė Alžiro geležinkelininkų profesinės sąjungos

Sen—Brte mieste buvo organizuota manifestacija, kuriai pasibaigus, Hilda Verlin (Airija) ir d-ras Ordonessas (Danija) buvo oficialiai priimti miesto merijoje.

Limožė įvyko gausus mitingas, kuriame dalyvavo Aleksandras Fadiejevas, generolas Peti ir graikų rašytoja Aksloti. Gausus mitingas įvyko Lione, kur pranešimą padarė Iļa Erenburgas.

Vanda Vasilevskaja ir Aleksandras Korneičukas pasakė kalbas Briue miesto kaimaknaisiams.

Atskaitinius pranešimus kongreso delegatai taip pat padarė Klermon—Ferane, Bordo, Tulone ir kituose Prancūzijos miestuose.

(ELTA).